

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

sociologie & asistență socială
szociológia & szociális munka
sociology & social work

A TANTÁRGY ADATLAPJA

GYERMEKVÉDELEM

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociális munka
1.5. Képzési szint	Licensz
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	SZOCIÁLIS MUNKA/SZOCIÁLIS MUNKÁS
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		GYERMEKVÉDELEM					A tantárgy kódja		ALM 2302		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Antal Imola egyetemi docens								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. László Éva, egyetemi adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		III.	2.5. Félév		6.	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					44
3.8. A félév összóraszám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	vetítő, laptop, hangszórók, internetes hozzáférés
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	vetítő, laptop, hangszórók, internetes hozzáférés, mozgást is megengedő szemináriumi terem

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• A gyermekek jólétét befolyásoló illetve ezek elősegítését támogató információk azonosítása, gyűjtése és feldolgozása. • Az információk értékelése és rögzítése. • Elemzés, értékelés és speciális beavatkozások a társadalmi kockázatok csökkentésére egyéni, családi, csoportos, közösségi és társadalmi szinten. • Szakmai kommunikáció és kapcsolattartás a kedvezményezettekkel és a beavatkozásban részt vevő más társadalmi szereplőkkel.
Transzverzális kompetenciák	Objektíven és érvekkel alátámasztva mérni fel a helyzetet, szükségleteket mind elméleti, mind gyakorlati szempontból megközelíteni a problémás helyzeteket a hatékony megoldásuk érdekében a szociális munkára jellemző értékek és elvek tiszteletben tartása mellett.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	C1.A gyermekbántalmazás kockázatainak csökkentésére irányuló diagnózis és beavatkozás fogalmainak, elméleteinek és módszereinek ismerete. C3. A hallgató / végzős elmagyarázza a sérülékeny csoportok bántalmazással kapcsolatos társadalmi problémáinak megjelenését és fennmaradását, specifikus eljárások segítségével. C4. A hallgató / végzős elmagyarázza az egyéni, csoportos és közösségi szintű beavatkozási mechanizmusokat. C5. A hallgató / végzős elemzi a sérülékeny csoportok társadalmi reintegrációs stratégiáit. C6. A hallgató / végzős elemzi a szociális projektek és programok eredményeit és hatásait. C8. A hallgató / végzős értékeli a személyek szükségleteit saját gondozásuk szempontjából. C9. A hallgató / végzős értékeli a közösség válaszmechanizmusait a kedvezményezettek problémáira.
Képességek	A1. A hallgató / végzős információt, szociális szolgáltatásokat nyújt, és kapcsolatot teremt a közösségi erőforrások és a kedvezményezettek problémái között. A2. A hallgató / végzős a szociális diagnózis specifikus módszereit alkalmazza a jogszabályok és szociokulturális normák szerint. A3. A hallgató / végzős alternatív megoldások kidolgozására alkalmaz elveket és módszereket. A4. A hallgató / végzős minőségi szabványokat alkalmaz a szociális szolgáltatásokban. A6. A hallgató / végzős a szakmai etika értékeit és elveit alkalmazza a beavatkozási folyamat során. A7. A hallgató / végzős támogatja a klienseket döntéshozatalukban, és szociális tanácsadást nyújt. A8. A hallgató / végzős professzionálisan kommunikál a kollégákkal és a szolgáltatások igénybevevőivel. A9. A hallgató / végzős megfelelő válaszmechanizmusokat hajt végre problémás helyzetekben. A11. A hallgató / végzős nyomon követi a társadalmi és szakmai integrációs beavatkozási terveket.
Felelősség és önállóság	R1. A hallgató / végzős programokat dolgoz ki sérülékeny személyek és csoportok számára. R2. A hallgató / végzős beavatkozási projekteket dolgoz ki közösségi erőforrások bevonásával. R4. A hallgató / végzős a jogi előírásoknak megfelelő dokumentációt készít. R5. A hallgató / végzős egyéni és csoportos beavatkozási terveket dolgoz ki a nehéz helyzetben lévő gyermekek és családjaik támogatására. R8. A hallgató / végzős elősegíti az emberi jogok és a társadalmi befogadás érvényesülését. R9. A hallgató / végzős változásokat ösztönöz az egyének, családok és közösségek közötti kapcsolatokban.

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A gyermekvédelem elméleti és gyakorlati alapjainak elsajátítása. A gyermekbántalmazás és elhanyagolás fogalmainak tisztázása. A szociális munkások szerepének megértése a bántalmazott és elhanyagolt gyermekek védelme kapcsán. A felméréssel és beavatkozással kapcsolatos gyakorlati készségek kialakulása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az alapvető fogalmak megfelelő használata: (erőszak, bántalmazás, elhanyagolás, elhagyás, kizsákmányolás, emberkereskedelem, védelem, jólét, kockázat, kiszolgáltatottság, a személyes, a gyermekek jogai). A különböző tényezők közötti összefüggéseknek a felismerése az elméletek perspektívájából. A gyermekvédelmi gyakorlatok alakulásának elemzése, párhuzamosan a társadalom modernizációjával; A hallgató megtanulja felmérni a gyermekbántalmazás és elhanyagolás esetleges következményeit. A beavatkozási lehetőségek megértése. A hallgató tudjon megtervezni egy beavatkozást egy gyerek helyzetének javítása érdekében. Sajátítsa el a gyerekekkel, illetve szülőkkel való tanácsadás alapelveit.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés. Erőszak és bántalmazás. Meghatározások. Statisztikák. Prevalencia-kutatások. Kockázati és védelmi tényezők	Bemutatás, Ppt, kiscsoportos megbeszélés, kérdőívek	
2. A gyerekek szükségletei. A gyerekek és a gyerekkor. A jogokon alapuló gyermekvédelem.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés. .	
3. A fizikai bántalmazás. Fegyelmzési módszerek. Következmények	Ppt, kiscsoportos megbeszélés.	
4. A szexuális bántalmazás. Dinamikája, jelei.	Ppt, Prevenációs kisfilmek megnézése és megbeszélése	
5.Érzelmi bántalmazás. A gyerekek elhagyása.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
6. Elhanyagolás. Gyermekvédelmi rendszerben felnövő gyerekek, fiatalok sajátos szükségletei.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
7.Gyerekkereskedelem. Gyerekmunka	Ppt, dokumentumfilm, kiscsoportos megbeszélés	
8. Következmények. Traumák. PTSD. Traumás fejlődési zavar. Elméleti magyarázatok.	Ppt,video, kiscsoportos megbeszélés	
9. Felmérés. Szülők és gyerekek komplex felmérése.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés, kérdőívek, anatómiai babák, stb.	
10. Esetkezelés. Beavatkozási tervek, szolgáltatási tervek.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
11. Tanácsadás szülőknek. A bántalmazó szülőkkel való pszichológiai munka alapelvei. A szülői készségek fejlesztése. Szülő-gyerek interakció javítását célzó módszerek.	A PCIT didaktikai kisfilm - Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
12. Tanácsadás gyerekeknek. Abúzus központú terápia.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés	
13.A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése. I. Erős családok program.	Ppt, kiscsoportos megbeszélés, prevenációs kisfilmek megtekintése	
14. .A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése II	Ppt, prevenációs kisfilmek megtekintése	

Kötelező könyvészet:

- Roth-Sz.,M. Antal,I., Dávid-K.,Á., Bodrogi, É. (szerk.), 2019, Gyermekvédelem, Egyetemi Könyvkiadó, Kolozsvár

Ajánlott könyvészet

- Bettelheim, B (2009). Az elég jó szülő - Könyv a gyermeknevelésről, Cartaphilus Könyvkiadó, Budapest
- Daly, A., Ruxton, S., Schuurman, M. (2015). Challenges to children's rights today: What do children think? A desktop study on children's views and priorities to inform the next Council of Europe Strategy for the Rights of the Child, Council of Europe,

- http://www.eurochild.org/fileadmin/public/04_News/Eurochild/CoE_Study_Challenges_to_children_s_rights_today.pdf, letöltés 2018 május 12.
- WGSN (2014). Proposal for Sustainable Development Goals: Outcome of the United Nations General Assembly Open Working Group on Sustainable Development Goals.
- Iovu, M. (2011). Maltratarea copilului în familie. De la teorie la practică. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
- Metzler, M., et al. (2016) Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative, *Children and Youth Services Review*, <http://dx.doi.org/10.1016/j.chilcyouth.2016.10.021>, p. 1-9.
- Marques, T.M, Narciso, I., & Ferreira, L.C. (2020) Empirical Research on Parental Alienation: A Descriptive Literature Review. *Children and Youth Services Review*, Volume 119, Dec., 105572.
- Morgan-Mullane, A. (2018) Trauma Focused Cognitive Behavioral Therapy with Children of Incarcerated Parents in Clinical Social Work Journal, 46(3), p. 200-209.
- Roth, M Antal, Dávid-Kacsó Á, László-Bodrogi, É., Mureșan, A. (2018) Violence and Trauma in the Romanian Residential Child Protection, *Revista de Asistență Socială*, anul XVII, nr. 3/2018, pp. 33-52.
- Roth-Sz., M., Fülöp E., Lázár Á., Palló E., Székely Zs., Telegdy L., (2004). Válassz okosan..., Sapientia Kiadó, Kolozsvár.
- Roscoe, J.N., Lery B., Chambers, E.C. (2018) Understanding child protection decisions involving parents with mental illness and substance abuse, *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, Pages 235-248.
- UNICEF. (n.d.). MODULE 1: Understanding the social ecological model (SEM) and communication for development (C4D), <https://www.unicef.org>, letöltve 2018 árpilis 18.
- Walsh, T.B., McCourt, S.N., Rostad, W.L., Byers, K., Ocasio, K. (2015) Promoting Protective Factors and Strengthening Resilience in Daro, D. et al. (eds.), *Advances in Child Abuse Prevention Knowledge*, vol. 5, p. 203-233.
- Whitt-Woosley, A., Sprang, G., Royse, D.G. (2018) Identifying the trauma recovery needs of maltreated children: An examination of child welfare workers' effectiveness in screening for traumatic stress, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, July 2018, Pages 296-307.
- Zumbachsh, J., Wetzel, P., Koglin, U (2018) Predictors of psychological recommendations in child protection evaluation, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 84, October, p.196-204.
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, legea nr. 18/1990, în M. Of. nr.314/13 iunie 2001
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în M. Of. 557/23.06.2004

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés. A követelmények megbeszélése. Alapfogalmak tisztázása: gyermekek elleni erőszak, gyermekbántalmazás, rossz bánásmód. Kockázati és védő tényezők.	Kiscsoportos megbeszélés, kérdőívek, kutatások összehasonlítása	
2. A gyerekek szükségletei.	Dolgozat bemutatása, Kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
3. Fegyelmezési módszerek. Fizikai bántalmazás és fegyelmezés.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
4. A szexuális bántalmazás. Dinamikája, következményei, jelei.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
5.Érzelmi bántalmazás. A gyerekek elhagyása.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Gyakorlatok.	
6. Elhanyagolás. Gyermekvédelmi rendszerben felnövő gyerekek, fiatalok sajátos szükségletei.	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélések. Gyakorlatok.	
7.Gyerekek kereskedelem. Gyermekmunka	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos megbeszélés. Film megtekintése és megbeszélése Gyakorlatok.	
8. Következmények. Magyarázó modellek	Dolgozat bemutatása, kiscsoportos munka. Gyakorlatok.	
9. Gyerekek és szülők komplex felmérése	A felmérés szempontjainak kiscsoportos kidolgozása, kérdőívek kipróbálása, szerepjátékok stb. Gyakorlatok.	

10. Beavatkozási tervek, szolgáltatási tervek.	beavatkozási terv, szolgáltatási terv kiscsoportos kidolgozása. Gyakorlatok.	
11. Tanácsadás szülőknek.	kiscsoportos gyakorlatok, szerepjátékok	
12. Tanácsadás gyerekeknek.	kiscsoportos gyakorlatok, szerepjátékok	
13. A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése	kiscsoportos megbeszélés, Erős Családok vagy Válassz Okosan program megbeszélése, 1 téma kidolgozása	
14. A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése II	kiscsoportos megbeszélés prevenációs kisfilmek megbeszélése	

Kötelező könyvészet:

- Roth-Sz., M. Antal, I., Dávid-K., Á., Bodrogi, É. (szerk.), 2019, Gyermekvédelem, Egyetemi Könyvkiadó, Kolozsvár

Ajánlott könyvészet

- Bettelheim, B (2009). Az elég jó szülő - Könyv a gyermeknevelésről, Cartaphilus Könyvkiadó, Budapest
- Daly, A., Ruxton, S., Schuurman, M. (2015). Challenges to children's rights today: What do children think? A desktop study on children's views and priorities to inform the next Council of Europe Strategy for the Rights of the Child, Council of Europe,
- http://www.eurochild.org/fileadmin/public/04_News/Eurochild/CoE_Study_Challenges_to_children_s_rights_today.pdf, letöltés 2018 május 12.
- WGSD (2014). Proposal for Sustainable Development Goals: Outcome of the United Nations General Assembly Open Working Group on Sustainable Development Goals.
- Iovu, M. (2011). Maltratarea copilului în familie. De la teorie la practică. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
- Metzler, M., et al. (2016) Adverse childhood experiences and life opportunities: Shifting the narrative, *Children and Youth Services Review*, <http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.10.021>, p. 1-9.
- Marques, T.M, Narciso, I., & Ferreira, L.C. (2020) Empirical Research on Parental Alienation: A Descriptive Literature Review. *Children and Youth Services Review*, Volume 119, Dec., 105572.
- Morgan-Mullane, A. (2018) Trauma Focused Cognitive Behavioral Therapy with Children of Incarcerated Parents in Clinical Social Work Journal, 46(3), p. 200-209.
- Roth, M Antal, Dávid-Kacsó Á, László-Bodrogi, É., Mureșan, A. (2018) Violence and Trauma in the Romanian Residential Child Protection, *Revista de Asistență Socială*, anul XVII, nr. 3/2018, pp. 33-52.
- Roth-Sz., M., Fülöp E., Lázár Á., Palló E., Székely Zs., Telegdy L., (2004). Válassz okosan..., Sapiientia Kiadó, Kolozsvár.
- Roscoe, J.N., Lery B., Chambers, E.C. (2018) Understanding child protection decisions involving parents with mental illness and substance abuse, *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, Pages 235-248.
- UNICEF. (n.d.). MODULE 1: Understanding the social ecological model (SEM) and communication for development (C4D), <https://www.unicef.org>, letöltve 2018 árpilis 18.
- Walsh, T.B., McCourt, S.N., Rostad, W.L., Byers, K., Ocasio, K. (2015) Promoting Protective Factors and Strengthening Resilience in Daro, D. et al. (eds.), *Advances in Child Abuse Prevention Knowledge*, vol. 5, p. 203-233.
- Whitt-Woosley, A., Sprang, G., Royse, D.G. (2018) Identifying the trauma recovery needs of maltreated children: An examination of child welfare workers' effectiveness in screening for traumatic stress, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 81, July 2018, Pages 296-307.
- Zumbacsh, J., Wetzel, P., Koglin, U (2018) Predictors of psychological recommendations in child protection evaluation, in *Child Abuse & Neglect*, Volume 84, October, p.196-204.
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, legea nr. 18/1990, în M. Of. nr.314/13 iunie 2001
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în M. Of. 557/23.06.2004

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A hallgatók felkészülnek a gyermekekkel való szociális munka sajátosságainak, és a velük, illetve a fontos felnőttekkel való szakmai kapcsolat sajátosságainak megértésére,
- A tantárgy tartalmának kidolgozásakor figyelembe vettük a romániai és nemzetközi szakirodalmi és gyakorlati ajánlásokat a gyermekvédelem területén

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Ismeretellenőrző teszt	Írásbeli vizsga	50%
	Aktív részvétel az órákon	Jelenléti ív és megfigyelés	10%
10.5 Szeminárium / Labor	Választott téma bemutatása	szóbeli	10%
	Komplex felmérés elvégzése	írásbeli	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 50%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. - A felmérés leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után. - A választott téma bemutatásának elmaradása a jegy levonását vonja maga után. - Azoknak a hallgatónak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek eleget kell tenniük.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

 A fenntartható fejlődés általános ikonja								
								
								

Előadás felelőse:

Kitöltés időpontja:
2025 április 28

dr. Antal Imola

Szeminárium felelőse:

Drd. Bordás Enikő

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025 május 20

Intézetigazgató:

Dr. László Éva

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.